

สรุปผลการประชุมชี้แจง
ร่างยุทธศาสตร์การพัฒนภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ
ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12
(พ.ศ.2560-2564)

วันพุธที่ 10 สิงหาคม พ.ศ.2559
ณ โรงแรม อมารี วอเตอร์เกต กรุงเทพมหานคร

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กันยายน 2559

สารบัญ

	หน้า
1. กล่าวเปิดประชุม	1
2. ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)	3
3. ร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจภายใต้ร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12	6
4. แนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 สู่การปฏิบัติ	8
5. ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด	9
6. การอภิปรายและตอบข้อซักถาม	10

สรุปผลการประชุมชี้แจงร่างยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ
ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)
วันที่ 10 สิงหาคม 2559
ณ โรงแรมอมารี วอเตอร์เกท กรุงเทพมหานคร

1. กล่าวเปิดการประชุม และนำเสนอรายละเอียดการประชุมชี้แจง

โดย นายปรเมธี วิมลศิริ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การขับเคลื่อนภารกิจร่วมกันในครั้งนี้ มีความเชื่อมโยงกันในหลากหลายประเด็น ทั้งการลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ การบริหารประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นกรอบให้รัฐบาลบริหารประเทศตามแนวทางที่กำหนดไว้ และขับเคลื่อนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 การดำเนินงานของรัฐบาลระยะต่อไปจะเป็นการจัดทำกฎหมายยุทธศาสตร์ชาติและมีกระบวนการกำกับ ทบทวนผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยตามรัฐธรรมนูญกำหนดให้ต้องมีกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ภายใน 120 วัน ภายหลังจากรัฐธรรมนูญประกาศใช้ เนื่องจากร่างรัฐธรรมนูญฯ กำหนดให้ต้องจัดทำยุทธศาสตร์ชาติภายใน 1 ปี นับแต่วันที่กฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติใช้บังคับ ในช่วงที่ผ่านมารัฐบาลมีการจัดทำกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) เป็นกรอบระยะยาว ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ควรมีการกำหนดทิศทางพัฒนาของประเทศเพื่อให้ประชาชนได้เข้าใจร่วมกัน ซึ่งการวางกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ในระยะ 20 ปี เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างรัฐบาล สศช. คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรัฐบาลทำหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ถูกกำหนดให้เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาวตามมาตรา 65 ของร่างรัฐธรรมนูญปี 2559 โดยต้องจัดทำให้แล้วเสร็จภายใน 120 วัน เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงทิศทางพัฒนาของประเทศในระยะยาว โดยทุกรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศต้องดำเนินการ โดยถอดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ลงสู่แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี ที่มีความครอบคลุมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความมั่นคง โดยให้บรรลุเป้าหมายใน 20 ปี ข้างหน้า

สำหรับร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ โดยมีกรอบเป้าหมาย 20 ปี ยึดโยงเป็นกรอบใหญ่ระยะยาว คำนึงถึงสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งกำหนดเป้าหมายรวมของประเทศระยะยาวเป็นครั้งแรก เพื่อให้เกิดรูปธรรมและปฏิบัติได้จริง และได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นครั้งใหญ่ในการประชุมประจำปี เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2559 โดยมีการปรับปรุงรายละเอียดบางส่วนก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อจากนั้น จะทูลเกล้าเพื่อลงพระปรมาภิไธย และจะมีการประกาศใช้ในวันที่ 1 ตุลาคม 2559

ทั้งนี้ หลายส่วนราชการได้มีการเตรียมการปรับแผนฯ เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และแผนรายสาขาแล้ว ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายใน 20 ปีข้างหน้า สำหรับการพัฒนาในระดับพื้นที่จะเป็นกลไกสำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มีประเด็นที่สำคัญ คือ การมีเป้าหมายระยะยาว 20 ปี ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ และมีการขับเคลื่อนต่อเนื่องมาจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ได้แก่ สังคมผู้สูงอายุ และพลังงานทดแทน สำหรับยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยการพัฒนาในระดับพื้นที่เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งต้องดำเนินการ ได้แก่ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพในแต่ละพื้นที่ ต้องไม่ทอดทิ้งพื้นที่ที่มีศักยภาพน้อย โดยการดำเนินการทั้งในรัฐบาลนี้และรัฐบาลชุดต่อไป ต้องมีโครงการพัฒนาที่ชัดเจน รวมทั้งมีการติดตาม รายงาน ประเมินผล ตามยุทธศาสตร์แผนฯ 12 และในแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ต้องมีการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

Michael Eugene Porter กล่าวว่า ประเทศต้องมีการกำหนดพื้นที่ที่มีความสำคัญที่สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันประเทศได้ การสร้างความเข้มแข็งของพื้นที่และความแตกต่างของพื้นที่จึงเป็นสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากพื้นที่ที่มีความสามารถไม่เท่ากัน ทั้งนี้ โดยมีเป้าหมายลดความเหลื่อมล้ำของประชาชนในประเทศ การพัฒนาพื้นที่แต่ละภาคควรมีความเชื่อมโยงกัน โดยต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่ชัดเจน การพัฒนาเมืองมีความสำคัญต่อยุทธศาสตร์ของประเทศ โดยต้องให้ความสำคัญกับความเป็น SMART CITY ควบคู่กับการพัฒนาในหลากหลายมิติ

การขับเคลื่อนต้องเป็นการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ไปสู่แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ทั้งนี้ รัฐบาลได้มีการมอบหมายรองนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่ดูแลพื้นที่ต่างๆ ภายใต้งบประมาณ 50 ล้านบาท สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดได้ โดยแผนพัฒนาที่ดีต้องมีข้อมูลและการวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การวางแผนที่ดี ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญสู่การจัดสรรงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ สำหรับงบประมาณของกลุ่มจังหวัดควรเป็นการจัดสรรตามลำดับความสำคัญ ไม่ควรจัดสรรในรูปแบบของการหารแบ่งงบประมาณ

ทั้งนี้ การกำหนดแนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ประเทศเพื่อนำไปสู่การจัดสรรงบประมาณ ให้เกิดผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรม การประชุมชี้แจงในวันนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด กลุ่มจังหวัด เชื่อมโยงทิศทางการพัฒนาประเทศ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนต่อไป

2. ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

โดย นางสาวพจณี อรรถโรจน์ภิญโญ รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) จะประกาศใช้ในวันที่ 1 ตุลาคม 2559 ประกอบด้วย 10 ยุทธศาสตร์ โดยเนื้อหาสาระบางส่วนเป็นการดำเนินงานที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนา ฉบับที่ 8-9-10-11 และบางส่วนเป็นการปรับปรุงขึ้นใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งยังคงยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกิดการพัฒนาทุกมิติ อย่างสมเหตุสมผล โดยใช้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ภายใต้กรอบ แนวคิดใหม่ คือ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ซึ่งรัฐบาลได้ดำเนินการยกร่างไว้ โดยได้กล่าวถึงแนวทางการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติในช่วง 5 ปี ซึ่ง สศช. ร่วมกับภาคีเครือข่ายได้ร่วมกัน จัดทำภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เพื่อให้การพัฒนามีความต่อเนื่องสามารถบรรลุเป้าหมายสุดท้ายของการ พัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (2) ความมั่นคง (3) สร้างการเติบโตบนคุณภาพ ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (4) สร้างความสามารถในการแข่งขัน (5) สร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่า เทียมกันทางสังคม (6) พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ทั้งนี้ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จะประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่ (1) การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ (2) การ สร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม (3) การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่าง ยั่งยืน (4) การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (5) การเสริมสร้างความมั่นคง แห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน (6) การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริต ประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย และ อีก 4 ยุทธศาสตร์ เป็นยุทธศาสตร์สนับสนุนปัจจัยเพื่อสร้าง ขีดความสามารถในการแข่งขัน ได้แก่ (1) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม (2) การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ (3) การพัฒนาภูมิภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ (4) การต่างประเทศ ประเทศเพื่อนบ้าน และภูมิภาค สำหรับรหัสที่ใช้เรียกแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 คือ 6 : 6 : 4 (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี : แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี : ยุทธศาสตร์ที่ เพิ่มเติมขึ้นใหม่) โดยสรุปรายละเอียด 10 ยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

1) เป้าหมายการพัฒนา : (1) เด็กไทยมี IQ ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (2) เด็กไทยร้อยละ 70 มี EQ ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (3) การอ่านเพิ่มเป็นร้อยละ 85 (4) ลดอัตราการคลอดในกลุ่มผู้หญิงอายุ 15 -19 ปี (5) คดีอาญาลดลง

2) แนวทางการพัฒนา : ได้แก่ (1) การส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาทักษะทางสมองและทักษะ ทางสังคม (2) พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ (3) การลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

1) เป้าหมายการพัฒนา : (1) กลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุดมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น (2) อัตราการเข้าเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่ากับร้อยละ 90 (3) เพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง

2) แนวทางการพัฒนา : ได้แก่ (1) การเพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุดให้เข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐ (2) กระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข (3) การเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

1) เป้าหมายการพัฒนา : (1) เศรษฐกิจขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี (2) รายได้ต่อหัวเพิ่มเป็น 8,200 ดอลลาร์สหรัฐในปี 2564 (3) ผลผลิตการผลิตของปัจจัยการผลิตโดยรวมเพิ่มเป็นร้อยละ 2.5 ต่อปี (4) ครอบงำอัตราเงินเฟ้ออยู่ที่ร้อยละ 2.5 ± 1.5 (5) การขยายตัวของภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 4.5 และ 6 ตามลำดับ (6) เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิ 59,460 บาทต่อครัวเรือน (7) พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาสู่เมืองอุตสาหกรรมนิเวศ จำนวน 15 พื้นที่ (8) รายได้จากการท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่า 3 ล้านล้านบาท

2) แนวทางการพัฒนา : ได้แก่ (1) ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐาน (2) ต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันเพื่อยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง (3) วางอนาคตรากฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมสีเขียว (4) เสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการ (5) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อส่งเสริมการค้าที่เป็นธรรมและอำนวยความสะดวกการค้าการลงทุน (6) เพิ่มประสิทธิภาพของระบบการเงินและสถาบันการเงิน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน

1) เป้าหมายการพัฒนา : (1) พื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้นร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ (2) พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้นปีละ 350,000 ไร่ (3) ชยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง มากกว่าร้อยละ 75 (4) การปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงานและคมนาคมขนส่ง ลดลงมากกว่าร้อยละ 7

2) แนวทางการพัฒนา : ได้แก่ (1) พัฒนาหลักเกณฑ์การปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ (2) เพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร้อยละ 15 ของพื้นที่ประเทศ (3) เร่งรัดให้มีการประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ และแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (4) ผลักดันกฎหมายและกลไกเพื่อการคัดแยกขยะ สนับสนุนการแปรรูปเป็นพลังงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน

1) เป้าหมายการพัฒนา : (1) สร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความหวงแหนและธำรงรักษาสถาบันชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ (2) เสริมสร้างความปรองดองของคนในชาติและมีกลไกในการตรวจสอบและพัฒนาภาคการเมือง (3) ป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยแนวทางสันติวิธี และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

2) **แนวทางการพัฒนา :** ได้แก่ (1) การมีความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงในกลุ่มประเทศนานาชาติ (2) ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ (3) สังคมมีความสามัคคีกัน (4) ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (5) ประเทศไทยมีความพร้อมต่อการรับมือภัยคุกคามทางทหาร (6) อันดับความเสี่ยงจากการก่อการร้ายต่ำกว่าอันดับที่ 20 ของโลก (7) อันดับความเสี่ยงจากการโจมตีด้านไซเบอร์ต่ำกว่าอันดับที่ 10 ของโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

1) **เป้าหมายการพัฒนา :** (1) อันดับประสิทธิภาพภาครัฐจัดโดย IMD เป็นอันดับที่ 2 ของอาเซียน (2) คะแนนดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (CPI) สูงกว่าร้อยละ 50 (3) อปท. ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี

2) **แนวทางการพัฒนา :** ได้แก่ (1) ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน (2) ปรับปรุงกระบวนการงบประมาณ (3) ป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ (4) ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

1) **เป้าหมายการพัฒนา :** (1) ลดความเข้มการใช้พลังงานให้อยู่ที่ 12.83 (2) ลดต้นทุนโลจิสติกส์เป็นร้อยละ 12 ของ GDP (3) ปริมาณสินค้าเข้า-ออก ณ ด่านชายแดนไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 (4) ขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตให้ได้รับร้อยละ 85 ของหมู่บ้านทั่วประเทศ (5) ขยายกำลังการผลิตน้ำประปา กระจายโครงข่ายน้ำประปาเขตนครหลวง ร้อยละ 100

2) **แนวทางการพัฒนา :** ได้แก่ (1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมขนส่ง (2) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ (3) การพัฒนาด้านพลังงาน เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน (4) การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทางธุรกิจ สร้างความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม

1) **เป้าหมายการพัฒนา :** (1) เพิ่มอันดับความสามารถการแข่งขันโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม ให้อยู่ไม่เกินลำดับที่ 30 (2) เพิ่มสัดส่วนค่าใช้จ่ายการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาร้อยละ 1.5 ของ GDP (3) สัดส่วนการลงทุน R&D ภาคเอกชนต่อภาครัฐ เป็น 70:30 (4) เพิ่มบุคลากรด้าน R&D เป็น 25 คนต่อประชากร 10,000 คน

2) **แนวทางการพัฒนา :** ได้แก่ (1) ส่งเสริมการลงทุน R&D ผลักดันในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม (2) พัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี (3) พัฒนาสถานะแวดล้อมของวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ

1) **เป้าหมายการพัฒนา :** (1) ลดช่องว่างรายได้และมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม (2) เพิ่มจำนวนเมืองศูนย์กลางของจังหวัดเป็นเมืองนำอยู่ (3) พื้นที่ดินเศรษฐกิจหลักมีประสิทธิภาพสูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (4) เพิ่มมูลค่าการลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ชายแดนร้อยละ 20

2) **แนวทางการพัฒนา :** ได้แก่ (1) พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่ เอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม (2) พัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกให้เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักของประเทศที่ขยายตัวอย่างมีสมดุล (3) พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนเป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

ยุทธศาสตร์ที่ 10 ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

1) **เป้าหมายการพัฒนา :** (1) เชื่อมโยงตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ (2) ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่สำคัญทุกระดับ (3) ระบบห่วงโซ่มูลค่าในอนุภูมิภาคและภูมิภาคอาเซียน

2) **แนวทางการพัฒนา :** ได้แก่ (1) การพัฒนาความเชื่อมโยงด้านต่างๆ ในกลุ่มความร่วมมือต่างประเทศ เช่น GMS, ACMECS, IMT-G,T BIMSTEC, JDS และอาเซียน (2) ส่งเสริมให้ไทยเป็นฐานการประกอบธุรกิจ การบริการ และการลงทุน (3) ส่งเสริมการลงทุนของไทยในต่างประเทศ (4) การสร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนากับประเทศในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติ

3. ร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจภายใต้ร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

โดย นายประพันธ์ มุกสิกพันธ์ ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน/สศช.

1) **สถานการณ์และบริบทการเปลี่ยนแปลง** ได้แก่ (1) มีการกระจุกตัวของการพัฒนา พบว่า มีปัญหาช่องว่างการกระจายรายได้ระหว่างภาค (2) การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในทุกภาค ส่งผลให้มีการดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ รวมทั้งกระทบต่อแรงงาน (3) ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมซึ่งเกิดจากขยายตัวของอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว จำเป็นต้องเร่งดำเนินการอนุรักษ์ ป่าไม้ ป่าอนุรักษ์ และพัฒนา (4) การก้าวสู่ความเป็นเมืองอย่างรวดเร็วทุกภาค เป็นโอกาสการกระจายความเจริญแต่ต้องปรับการจัดการเมืองให้มีประสิทธิภาพ โดยมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับความเป็นเมือง (5) การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานขนส่ง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาภาคอย่างมีนัยสำคัญ (6) กลไกการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ยังไม่เกิดการบูรณาการในการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ (7) การรวมกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาค อนุภาค และ AEC ทำให้มีการเชื่อมโยงกับอาเซียน โดยเฉพาะ CLMV ซึ่งต้องปรับการปฏิรูปกฎระเบียบการค้า การกระจายประโยชน์ให้ประเทศเพื่อนบ้าน โดยให้ความสำคัญกับการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

2) **เป้าหมาย และบทบาทการพัฒนาภาค** โดยได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาภาคและพื้นที่ที่สำคัญดังนี้ (1) ภูมิภาคที่พึ่งตนเองได้ (2) เมืองน่าอยู่สำหรับทุกกลุ่มในสังคม โดยจัดระบบการพัฒนาเมือง (3) พื้นที่เศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน เพื่อมุ่งไปสู่การกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ยกกระดับคุณภาพชีวิตและสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ โดยแต่ละภูมิภาคได้กำหนดเป้าหมาย และบทบาทการพัฒนา ดังนี้ ได้แก่ (1) **ภาคเหนือ** มุ่งสู่การมีฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง โดยให้ความสำคัญกับบทบาทด้านการท่องเที่ยวและบริการเชิงสร้างสรรค์ การสร้างฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์ และเกษตรปลอดภัย เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปตามฐานทรัพยากรที่มีอยู่ (2) **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** มุ่งสู่การหลุด

พ้นจากความยากจน สู่เป้าหมายการพึ่งตนเอง โดยมีฐานการผลิตที่สำคัญ ได้แก่ แหล่งผลิตข้าวหอมมะลิ คุณภาพสูงทุ่งกุลาร้องไห้ โคนี้อุณหภูมิสูง ซึ่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแหล่งผลิตเกษตรมูลค่าสูง โดยใช้ระบบเทคโนโลยี (IT) ให้มีความเชื่อมโยงกับระบบตลาด นอกจากนี้ ยังเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารและเอทานอลของประเทศ โดยจำเป็นต้องปรับปรุงคุณภาพการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และหาช่องทางจำหน่าย ควบคู่กับการให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพการรวมกลุ่ม รวมทั้งผลิตภัณฑ์ผ้าไหม ควรใช้นวัตกรรม และการวิจัย เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยให้มีรูปแบบที่หลากหลาย (3) ภาคกลาง มุ่งสู่ฐานเศรษฐกิจชั้นนำ อาทิ เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมสีเขียวชั้นนำ ศูนย์กลางการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐานโลก และเป็นศูนย์รวมการท่องเที่ยวของเอเชียที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลให้เป็นฐานการกระจายรายได้และการสร้างงาน (4) ภาคใต้ มุ่งสู่การเป็นฐานรายได้ที่หลากหลาย เป็นศูนย์กลางผลิตภัณฑ์ยางพารา และปาล์มน้ำมันของภูมิภาค แหล่งผลิตภัณฑ์อาหารทะเลที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมในระดับโลก โดยมีรูปแบบเป็น Smart Tourism ทั้งนี้ ในการพัฒนาทั้ง 4 ภาค ขึ้นอยู่กับทรัพยากรที่มีอยู่ตามสภาพพื้นที่ โดยจำเป็นต้องนำเทคโนโลยี เศรษฐกิจดิจิทัล การส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อให้กลุ่มมีศักยภาพในการรับเทคโนโลยีเข้ามาใช้ให้เกิดประโยชน์ รวมทั้ง ให้มีการพัฒนาสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐานสากลสามารถแข่งขันได้ จึงจะสามารถขับเคลื่อนสู่เป้าหมายที่กำหนดได้

3) การพัฒนาเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองนำอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม ได้แก่ (1) พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองนำอยู่สำหรับทุกคนในสังคม (2) ส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างมีบูรณาการ ภายใต้การมีส่วนร่วมของส่วนกลาง ท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน (3) การพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง (4) รักษาอัตลักษณ์ของเมืองและสร้างคุณค่าของทรัพยากรเพื่อกระจายรายได้ให้คนในท้องถิ่น (5) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเมือง ทั้งนี้ การพัฒนาเมือง จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองที่เป็นเมืองศูนย์กลาง เมืองที่มีศักยภาพพื้นที่รอบสถานีขนส่งระบบราง และพื้นที่บริเวณเมืองชายแดนที่มีศักยภาพรวมทั้งบริเวณใกล้พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

4) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ ประกอบด้วย การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก และพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน เพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักของประเทศที่ขยายตัวอย่างมีสมดุล และพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนเป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นฐานการผลิตในการสร้างรายได้ใหม่ โดยกำหนดพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ 10 จังหวัด โดยในระยะแรก 6 จังหวัดนำร่อง ได้แก่ ตาก สระแก้ว ตรัง มุกดาหาร หนองคาย และสงขลา โดยกำหนดการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการเพื่อสนับสนุนการลงทุน ให้เกิดการพัฒนาศักยภาพที่สามารถขับเคลื่อนได้

5) กลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ โดยมีแนวทางที่สำคัญ ได้แก่ (1) เพิ่มประสิทธิภาพระบบการจัดทำแผน ให้ครอบคลุมทุกประเด็นของการพัฒนา (2) ปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อน ทบพวนบทบาทและภารกิจการพัฒนาของหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ให้มีความเหมาะสม และปรับปรุงกระบวนการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการพัฒนาในรูปแบบกลไกประชารัฐ ให้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (3) จัดทำงบประมาณแบบบูรณาการ เพื่อให้มีพลังขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้เกิดผลในทางปฏิบัติมากขึ้น

4. แนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 สู่การปฏิบัติ

โดย นายโสภณ แท่งเพชร ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคเหนือ

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปสู่ภาคปฏิบัติในพื้นที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความสำคัญกับการบูรณาการการทำงานระหว่างภาคส่วนต่างๆ โดยยึดหลักพื้นที่ ภารกิจ และการมีส่วนร่วม (Area Function Participation) และให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการบูรณาการแผนงานและงบประมาณของภาคีการพัฒนาในพื้นที่ สำนักงานฯ จึงได้จัดทำแนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจสู่การปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ระดับพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

การแปลงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ไปสู่การปฏิบัติเป็นการสร้างความเข้าใจและสร้างความร่วมมือกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถนำแนวคิด เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาของแผนฯ ไปใช้โดยมีกระบวนการในการถ่ายทอดแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 และแผนรายสาขาลงสู่แผนในทุกระดับ ในเชิงนโยบายกระทรวง กรม โดยนำยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ มาวิเคราะห์หาความเกี่ยวข้องกับภารกิจ เพื่อจัดทำแผนกระทรวง กรม สำหรับจังหวัด กลุ่มจังหวัด นำยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ มาถ่ายทอดลงสู่แผนพัฒนาจังหวัด กลุ่มจังหวัด โดยให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงแผนของกระทรวง กรม ส่วนอำเภอ และท้องถิ่น มีการจัดทำแผนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ในเชิงพื้นที่ชุมชน ท้องถิ่น รวบรวมปัญหาและความต้องการของประชาชนมาเป็นแผนพัฒนา จากนั้นอำเภอทำหน้าที่เชื่อมโยงแผนชุมชนและท้องถิ่นไปสู่แผนพัฒนาจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงานโครงการรองรับตั้งแต่ในระดับชุมชน ท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด กลุ่มจังหวัด ให้ตอบสนองต่อเป้าประสงค์โดยรวมในระดับชาติ

แนวทางการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีสาระสำคัญ ประกอบด้วย การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 โดยการจัดประชุมสัมมนา เผยแพร่ความรู้ทาง website สศช. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 4 ปี ขององค์กร ได้แก่ กระทรวง กรม จังหวัด กลุ่มจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เชื่อมโยงระหว่างแนวทางการพัฒนาระดับภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ฉบับที่ 12 กับภารกิจของหน่วยงานในพื้นที่เพื่อให้เกิดการบูรณาการ การจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีระดับกระทรวงและระดับพื้นที่ และการติดตามประเมินผลซึ่งต้องดำเนินการทั้งระดับยุทธศาสตร์และระดับพื้นที่

การแปลงแนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงของยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ สู่การปฏิบัติ จังหวัด และกลุ่มจังหวัดดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ (1) ศักยภาพรวบรวมข้อมูล เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับแนวทางการพัฒนาที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดมีความเกี่ยวข้อง (2) นำผลการวิเคราะห์มากำหนดกิจกรรมการดำเนินงาน ให้เชื่อมโยงกับแนวทางการพัฒนา เป้าหมาย และตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ฯ จังหวัด กลุ่มจังหวัด (3) จัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้หลักการที่

ยึดพื้นที่ ภารกิจ และการมีส่วนร่วม เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดแผนงานโครงการที่มีเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จ (4) คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ กำหนดแนวทางการติดตามประเมินผลการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการ โดยยึดเป้าหมายผลผลิต ผลลัพธ์ ตลอดจนตัวชี้วัดความสำเร็จเป็นกรอบในการติดตามประเมินผล (5) ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ (6) การติดตามประเมินผลระดับยุทธศาสตร์ โดย สศช. กระทรวง กรม และ ก.พ.ร. และระดับแผนงานโครงการ โดยผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย จังหวัดและกลุ่มจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคฯ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาหลัก แนวทางการพัฒนารอง และพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคฯ สู่การปฏิบัติไว้ในเบื้องต้นแล้ว อาทิ ภาคเหนือ แนวทางการพัฒนาหลัก คือ พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร และสร้างมูลค่าเพิ่มภายใต้แนวคิดเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ แนวทางการพัฒนารอง คือ พัฒนาศูนย์การผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ โดยที่พื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการคือกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน

5. ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

โดย นางสาวนุชจรี วงษ์สันต์ รักษาการผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนยุทธศาสตร์จังหวัด

5.1 การดำเนินงานพัฒนาตัวชี้วัดของ สศช.

1) สศช.ได้ริเริ่มจัดทำตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดตั้งแต่ปี 2556 ตามดำริของนายกรัฐมนตรี และเพื่อให้การพัฒนาตัวชี้วัดมีความถูกต้องมากขึ้นตามหลักวิชาการ จึงได้ดำเนินโครงการนำร่องจัดทำตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในปี 2557 และโครงการขยายผลการจัดทำฐานข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ระยะที่ 2 ในปี 2558 อย่างต่อเนื่อง โดยผลการขับเคลื่อนตัวชี้วัดอย่างเป็นรูปธรรมที่สำคัญคือ การได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) ครั้งที่ 3/2558 เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2558 ให้นำตัวชี้วัดฯ ของ สศช.มาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2558 มีมติเห็นชอบตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดของ สศช. รวมทั้งได้มีการเผยแพร่ตัวชี้วัดฯ ให้กับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดทั่วประเทศผ่านเวทีของกระทรวงมหาดไทยและสำนักงาน ก.พ.ร. และในปี 2559 นี้ สศช. ได้ดำเนินปรับปรุงฐานข้อมูลตัวชี้วัดให้มีความเป็นปัจจุบันมากขึ้น โดยจัดทำตัวชี้วัดให้มีข้อมูลต่อเนื่อง 2 ปีเพื่อเปรียบเทียบ

2) หลักการคัดเลือกตัวชี้วัด คือ การมีฐานข้อมูลครบทุกพื้นที่ ข้อมูลมีการจัดเก็บอย่างต่อเนื่อง สามารถสะท้อนการพัฒนาในมิติการพัฒนาในด้านต่างๆ ทั้งนี้ ตัวชี้วัดจะต้องไม่ซับซ้อนและไม่มีจำนวนมากเกินไป โดยพัฒนาบน spreadsheet เพื่อง่ายต่อการบริหารจัดการข้อมูล ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ (1) ตัวชี้วัดระดับจังหวัด รวม 24 ตัวชี้วัด ครอบคลุม 4 มิติการพัฒนา คือ มิติการพัฒนาแบบทั่วถึง มิติการเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน มิติการเติบโตทางเศรษฐกิจ

สี่เขี้ยว และมิติประสิทธิภาพการดำเนินงานภาครัฐ (2) ตัวชี้วัดระดับกลุ่มจังหวัด รวม 13 ตัวชี้วัด เน้นด้านเศรษฐกิจ ครอบคลุมประเด็นขนาดและอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ แรงงาน และการท่องเที่ยว เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

5.2 สรุปผลการวิเคราะห์ตัวชี้วัดในภาพรวมและพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ

1) การวิเคราะห์ตัวชี้วัดผสมระดับจังหวัด (Composite Index) ประกอบด้วย ดัชนีผสมมิติภาพรวม ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ภาพรวมของตัวชี้วัดระดับจังหวัด 24 ตัวชี้วัด และดัชนีผสมรายมิติ 4 มิติ โดยการแสดงผลมีการเรียงลำดับค่าดัชนีผสมจากมากไปน้อย และเทียบกับค่ากลาง (ค่ามัธยฐาน / median) ของประเทศ โดยจังหวัดที่อยู่ต่ำกว่าค่ากลาง อาจพิจารณาได้ว่ายังมีปัญหาในการพัฒนา รวมทั้งการแสดงผลเชิงแผนที่ซึ่งสามารถสะท้อนการกระจุกตัวหรือการกระจายตัวของการพัฒนาในระดับจังหวัดได้อย่างชัดเจน

2) ผลการวิเคราะห์พบว่า ดัชนีรวม (มิติภาพรวม) จังหวัดส่วนใหญ่มีการพัฒนาอยู่ในระดับกลางถึงต่ำกระจายอยู่ทั่วทุกภาค ส่วนจังหวัดที่มีการพัฒนาในระดับสูงจะการกระจุกตัวอยู่ในภาคกลางและภาคใต้ ดัชนีผสมมิติการพัฒนาแบบทั่วถึง ส่วนใหญ่มีค่าคะแนนกลางถึงต่ำเช่นกัน จังหวัดที่มีการพัฒนาสูงกระจุกอยู่ในภาคกลางและภูเก็ต ดัชนีผสมมิติการเติบโตทางเศรษฐกิจฯ จังหวัดส่วนใหญ่มีค่าคะแนนอยู่ในระดับกลาง ดัชนีรวมมิติการเติบโตทางเศรษฐกิจสี่เขี้ยว ค่าค่อนข้างเบี่ยงไปทางค่าคะแนนกลางถึงต่ำ และดัชนีรวมมิติประสิทธิภาพการดำเนินงานของภาครัฐ จังหวัดส่วนใหญ่มีค่าคะแนนอยู่ในระดับกลาง นอกจากนี้ การนำเสนอยังมีในรูปแบบของกราฟแท่งที่เรียงลำดับในมิติภาพรวม รายมิติ และรายตัวชี้วัด ซึ่งสะท้อนตำแหน่งของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และความห่างจากค่ากลางมาน้อยเพียงใด

5.3 การใช้ประโยชน์ตัวชี้วัดในกระบวนการวางแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

1) การใช้ประโยชน์ตัวชี้วัดตามกระบวนการวางแผนสามารถนำมาปรับใช้ในหลายขั้นตอน โดยเฉพาะ ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล และการทำ SWOT ที่สามารถดูศักยภาพในเชิงเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ได้ รวมทั้งในขั้นตอนของการจัดลำดับความสำคัญของการกำหนดยุทธศาสตร์ โดยดูจากความสำคัญของปัญหา/ และขั้นตอนการกำหนดค่าเป้าหมาย/ตัวชี้วัด

2) องค์ประกอบของข้อมูลตัวชี้วัดที่เผยแพร่ ตัวชี้วัดระดับจังหวัด ประกอบด้วย กราฟแท่ง 24 ตัวชี้วัดเปรียบเทียบข้อมูล 2 ปี กราฟไทม์แมงมุม ซึ่งสะท้อนผลการพัฒนาโดยรวม ทั้งดัชนีรวมและรายมิติ รวมถึงตัวอย่างการวิเคราะห์ตัวชี้วัด ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ สศช. อ่านจากข้อมูลตัวชี้วัด แต่ในรายละเอียดของพื้นที่จังหวัดควรเพิ่มเติมประเด็นสำคัญให้มีความชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ มีการนำเสนอตารางข้อมูลประกอบด้วย เนื่องจากข้อมูลในกราฟแท่งเป็นข้อมูลที่ผ่านการปรับค่าแล้ว ดังนั้น การเปรียบเทียบระหว่างปีจะต้องดูข้อมูลจริงจากตารางประกอบ

6. การอภิปรายและตอบข้อซักถาม

นายพยงค์ ยาภา ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนา จังหวัดอุดรธานี

สศช. ได้นำเสนอตัวอย่างการวิเคราะห์ตัวชี้วัดได้เป็นอย่างดีแล้ว อย่างไรก็ตาม สศช. ควรจัดทำตัวชี้วัดที่มีความหลากหลาย สอดคล้องกับสถานการณ์ของภาค เพื่อให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดสามารถนำไปใช้ศึกษา

ออกแบบโครงการที่สอดคล้องกับศักยภาพของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้ นอกจากนี้ ควรดำเนินการปรับระเบียบในการใช้บริหารจัดการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ให้สามารถใช้สำหรับจัดจ้างสถาบัน การศึกษา จัดทำแผนพัฒนาที่มีคุณภาพ รวมถึงกรอบแผนงาน/โครงการ และการติดตามประเมินผล อันจะนำมาซึ่งการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการวางแผนให้กับบุคลากรของกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด และบุคลากรด้านการวางแผนของหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

นายอภิรักษ์ วรรณสาธพ รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)

ควรนำข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์มาใช้ในการวางแผนจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ซึ่ง สทอภ. มีความพร้อมทางด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ แอปพลิเคชัน ตลอดจนข้อมูลทางแผนที่ และภาพถ่ายดาวเทียมที่แสดงลักษณะภูมิประเทศ และทรัพยากรธรรมชาติ โดยทาง สทอภ. ยินดีให้บริการข้อมูลดังกล่าว ซึ่งจะเป็นเครื่องมือช่วยในการวางแผนเชิงพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

นางสาวพจณี อรรถโรจน์ภิญโญ รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สศช. ให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แปลงไปสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะ 5 ปี และแปลงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติในระดับแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยการกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ในการดำเนินการ ตัวชี้วัดที่ สศช. จัดทำขึ้นไม่ได้เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติราชการ แต่เป็นเครื่องมือสำหรับชี้วัดระดับการพัฒนา และผลการดำเนินงานในการพัฒนาของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ให้เป็นตามยุทธศาสตร์การพัฒนาดังกล่าว และช่วยในการจัดทำแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องตรงตามยุทธศาสตร์การพัฒนา

การนำเสนอแผนงาน/โครงการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ควรอยู่ภายใต้บริบทของการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัด และครอบคลุมทุกด้าน อาทิ การจัดทำแผนงาน/โครงการด้านการท่องเที่ยว ครอบคลุมทั้งด้านการออกแบบสถาปัตยกรรม การสร้าง Landmark และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นอกจากนี้ ควรนำเสนอเป็นโครงการขนาดใหญ่ สำหรับรูปแบบการนำเสนอแผนงาน/โครงการ ที่มบูรณาการกลางจะได้แจ้งให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดทราบในโอกาสต่อไป

สำหรับการติดตามประเมินผล ควรดำเนินการร่วมกันระหว่างจังหวัดและกลุ่มจังหวัด กับที่มบูรณาการกลางเพื่อให้รับทราบข้อมูลในเวลาเดียวกัน ลดความซ้ำซ้อนทั้งด้านงบประมาณ และประหยัดเวลา ที่ผ่านมามีกลุ่มจังหวัดในภาคกลางได้ลงพื้นที่เพื่อติดตามประเมินผลร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคกลาง

นายประพันธ์ มุสิกพันธ์ ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน สศช.

การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค มีวัตถุประสงค์เพื่อให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่ มองพื้นที่ โจทย์ปัญหา และมีแนวความคิดที่ตรงกัน สามารถนำข้อมูลดังกล่าวนี้ไปวิเคราะห์ปัญหา และชี้เป้าว่าปัญหาอยู่ตรงไหน และมีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร ยกตัวอย่าง การเพิ่มมูลค่าสินค้าของจังหวัด สามารถทำได้ตั้งแต่การพัฒนาผลผลิตต่อไร่ให้เพิ่มขึ้น การเพิ่มทักษะของผู้ประกอบการ/

เกษตรกร หรือการศึกษาวิจัย เป็นต้น ซึ่งจังหวัดและกลุ่มจังหวัดจะไปจัดทำแผนงาน/โครงการในพื้นที่ที่หน่วยงานฟังก์ชันไม่ได้ดำเนินการ จะช่วยให้ทราบว่าทางจังหวัดต้องการสนับสนุนด้านใดบ้าง และนอกเหนือจากนั้นจะเป็นหน่วยงานฟังก์ชันเข้ามาช่วยเหลือดำเนินการ

ปัจจุบันมีกลไก อจนจ. ที่จะเอาแผนความต้องการของจังหวัดมาคู่ประกอบด้วยแผนงาน/โครงการ กลไกนี้จะขับเคลื่อนได้ หากทางจังหวัดชี้เป้าได้ชัด ชี้ความต้องการได้ชัด อะไรที่ทางจังหวัดจะสามารถดำเนินการได้ และอะไรที่ทางจังหวัดจะขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่มีภารกิจที่เกี่ยวข้อง กลไกนี้ก็จะสามารถนำเอาความต้องการของจังหวัดไปเชื่อมโยงกับงบประมาณของหน่วยงานฟังก์ชันได้ ก็จะเป็นตัวช่วย ขึ้นอยู่กับคุณภาพของแผนจังหวัด ซึ่งส่งผลให้ผลงานของหน่วยงาน และทางจังหวัดสามารถแก้ปัญหาในพื้นที่ได้มากขึ้น กว้างงบประมาณจังหวัดที่ได้รับ

สำหรับงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ทีมบูรณาการกลางต้องการเห็นการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ที่สะท้อนจากพื้นที่ขึ้นมา โดยมีวิธีการคิด วิธีแก้ปัญหาที่เป็นความคิดริเริ่มใหม่ๆมาจากพื้นที่ และช่วยแก้ไขปัญหาได้จริง ยกตัวอย่างเช่น การแก้ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง พบว่า แนวคิดของหน่วยงานและแนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งคนในพื้นที่มองว่าการดำเนินการของหน่วยงานจะทำการขุดลอกร่องน้ำลึกให้กว่าระดับของรากไม้ที่ทำหน้าที่อุ้มน้ำนั้น ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ จึงเสนอแนะให้ทำฝายที่มีชีวิตกันเอาไว้ เพื่อยกระดับน้ำอยู่เหนือระดับรากไม้ซึ่งจะช่วยเก็บกักน้ำได้ ทำให้มีน้ำใช้ตลอดปี เป็นต้น

